

Talousarvio 2027

TAVOITETAULUKOT

2.2.2 Sivistystoimen palvelut
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 9.10.2026

2.2.2 Sivistystoimen palvelut

TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Tehtävän nimi:

SIVISTYS/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuuhenkilö: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto ohjaa toimialaa kohti kuntastrategiassa määriteltäviä tavoitteita. Tavoitteena on tuottaa sivistys- ja vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti sekä edistää niiden avulla kuntalaisten hyvinvointia. Hallinto- ja lautakuntapalveluiden osalta pääpaino on kuntalaisten hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien työstämisessä ja seurannassa sekä yhteistyökumppanien toiminnan toteutumisen seurannassa.

1 Turvallista arkea ja hyvinvointia rakentamassa: Yhteisöllisyyttä ja toimivia lähipalveluja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Huolehdimme monialaisella ja ylikunnallisella yhteistyöllä kuntalaisten turvallisesta arjesta, hyvinvoinnin edellytyksistä ja edistämisestä.	Seurataan hallinto- ja lautakuntapalvelujen koordinoiman hyvinvointityön valmistelua, päätöksentekoa ja raportointia. MITTARIT: - Hyvinvointia koskevat suunnitelmat ja seurantaraportit valmistellaan lautakunnan käsittelyyn aikataulussa. - Monialaisten yhteistyörakenteiden keskeiset asiat tuodaan tarvittaessa lautakunnan tiedoksi. - Lautakunnalle raportoidaan vuosittain lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityön etenemisestä.	
1.2 Profiloimme kuntaa liikunnallisen elämäntavan edistäjänä ja edelläkävijänä mahdollistamalla monipuolisia liikunta ja vapaa-ajan toimintoja.	Seurataan hallinto- ja lautakuntapalvelujen vastuulla olevaa Liikkuva Kangasniemi -toimintaohjelman valmistelua, koordinointia ja raportointia. MITTARIT: - Toimintaohjelman eteneminen kootaan lautakunnan seurantaan vuosittain. - Lautakunnalle raportoidaan hallinnon koordinoimat keskeiset toimenpiteet ja yhteistyörakenteet. - Seurantatietoa hyödynnetään seuraavan vuoden talousarvio- ja toimintasuunnittelussa.	
1.3 Vahvistamme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.	Seurataan osallisuutta koskevien hallinnollisten prosessien, kyselyjen ja palautteen käsittelyn toteutumista lautakuntatyön tukena.	

	MITTARIT: - Osallisuussuunnitelman toteutuminen käsitellään lautakunnassa vuosittain. - Kyselyjen ja kuulemisten tulokset tuodaan lautakunnan tiedoksi. - Palautteen käsittely ja jatkotoimet dokumentoidaan valmistelussa.	
1.4 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Seurataan hallinto- ja lautakuntapalvelujen kautta oppimisen tuen, opiskeluhoollon ja hyvinvointitiedon toteutumista. MITTARIT: - Keskeiset hyvinvointi- ja kyselytiedot tuodaan lautakunnan tiedoksi. - Oppimisen tuen ja opiskeluhoollon seurantatiedot käsitellään lautakunnassa osana toimialan raportointia. - Lautakunnan päätöksenteon tueksi valmistellaan tarvittavat selvitykset ja koosteet aikataulussa.	
1.5 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja tasa-arvoista työyhteisökulttuuria ja huolehdimme tilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta.	Seurataan hallinto- ja lautakuntapalvelujen osalta henkilöstöön, työhyvinvointiin sekä tilojen terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyvien asioiden käsittelyä. MITTARIT: - Henkilöstö- ja työhyvinvointikyselyn keskeiset tulokset käsitellään lautakunnassa soveltuvien osin. - Tilojen terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyvät lautakuntatasoiset asiat valmistellaan käsittelyyn yhteistyössä vastuutahojen kanssa. - Lautakunnan päätösten ja ohjausten toimeenpanoa seurataan hallinnon toimesta.	

2 Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.3 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden, etätyn ja vapaa-ajan asumisen sekä matkailun mahdollistamiseksi. Edistämme matkailutoimijoiden yhteistyötä.	Seurataan hallinto- ja lautakuntapalvelujen valmistelussa palveluverkon, tilojen käytön ja monipaikkaisuutta tukevien ratkaisujen käsittelyä. MITTARIT: - Palveluverkkoa ja tilojen käyttöä koskevat asiat valmistellaan lautakunnan käsittelyyn aikataulussa. - Tilojen yhteiskäyttöä ja monipaikkaisuutta koskevat tarpeet huomioidaan valmistelussa ja tilojen käytössä. - Lautakunnalle tuodaan tarvittaessa koosteet tilojen käyttöön liittyvistä havainnoista ja palautteesta.	

3 Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.5 Teemme ennakoivaa työtä kestävän ja tasapainoisen kuntatalouden turvaamiseksi.	Seurataan hallinto- ja lautakuntapalvelujen vastuulla olevaa talousarvion, osavuositarkastusten ja tavoitteiden arvioinnin valmistelua. MITTARIT: - Talousarvion toteutumisen seurantatiedot valmistellaan lautakunnalle aikataulussa. - Osavuositarkastukset ja tilinpäätöksen tavoitearvioinnit valmistellaan määräaikaisten mukaisesti. - Talouteen, palvelutarpeeseen ja henkilöstöresursseihin liittyvät olennaiset muutokset tuodaan lautakunnan käsittelyyn.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

1. Talouden kiristyminen, henkilöstöresurssien riittävyys, palvelutarpeiden ennakoimaton kasvu sekä yhteistyörakenteiden ja tiedonkulun puutteet voivat vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista.
2. Hyvinvointia, osallisuutta ja liikunnallista elämäntapaa edistävien suunnitelmien toimeenpano voi viivästyä, jos seurantatieto ei ole riittävän ajantasaista tai vastuut eivät ole selkeästi määriteltynä.

Tehtävän nimi:

VARHAISKASVATUS

Vastuhenkilö:

Varhaiskasvatuksen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuksen keskeinen tehtävä on kehittää kunnan toteuttamaa varhaiskasvatusta huomioiden varhaiskasvatussuunnitelma sekä kuntastrategian mukaiset tavoitteet lapsiperheiden palveluiden järjestämisessä sekä kirkonkylällä että haja-asutusalueella. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoidossa.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

1 Turvallista arkea ja hyvinvointia rakentamassa: Yhteisöllisyyttä ja toimivia lähipalveluja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Huolehdimme monialaisella ja ylikunnallisella yhteistyöllä kuntalaisten turvallisesta arjesta, hyvinvoinnin edellytyksistä ja edistämisestä.	Perhekahvilatoiminnan koordinaattoriksi on nimetty varhaiskasvatuksen sosionomi ja viikkotoimintaa kehitetään ja ylläpidetään säännöllisesti yhteistyössä Seurakunnan, Eloisan ja MLL vapaaehtoisten kanssa. MITTARIT: Perhekahvilan aukiolopäivät ja osallistujamäärät	
1.2 Profiloimme kuntaa liikunnallisen elämäntavan edistäjänä ja edelläkävijänä mahdollistamalla monipuolisia liikunta ja vapaa-ajan toimintoja.	Perheliikuntahetkiä toteutetaan varhaiskasvatuksen kaikissa yksiköissä säännöllisesti. MITTARIT: Suorituskerrat ja osallistujamäärät Parkour Akatemian Loikkakopla-sovellus on varhaiskasvatuksen säännöllisessä käytössä ja kaikki työntekijät saavat riittävän perehdytyksen sovelluksen käyttöön. MITTARIT: Sovelluksen mukaisen toiminnan määrä ja perehdytyksen toteutuminen Kaikki varhaiskasvatuksen lapsiryhmät retkeilevät viikoittain luonnossa ja lähiympäristössä. MITTARIT: Retkeilykertojen määrät	
1.3 Vahvistamme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.	Varhaiskasvatukseen toteutetaan lasten osallisuuden suunnitelma vuoden 2027 aikana. MITTARI: Osallisuussuunnitelman toteutuminen Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyskysely toteutetaan jälleen kevätkaudella 2027. MITTARI: Asiakastytyväisyyden tulokset Varhaiskasvatuksen kevätjuhla toteutetaan jälleen Rantatorin lavalla keväällä 2027. MITTARI: Toteutuminen Lasten oikeuksien päivän varhaiskasvatuksen yhteinen kulkue toteutetaan marraskuussa 2027. MITTARI: Toteutuminen	
1.4 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Varhaiskasvatuksessa toimitaan pienryhmissä kaikissa varhaiskasvatuksen lapsiryhmissä. MITTARI: Toteutuksen onnistuminen Lapsille tarjotaan mahdollisimman pysyvät aikuiset sekä lapsiryhmät. MITTARI: Lapsiryhmien ja aikuisten pysyvyys	

1.5 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja tasa-arvoista työyhteisökulttuuria ja huolehdimme tilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta.	Varhaiskasvatuksessa kehitetään ja edistetään tiimimäistä toimintaa varhaiskasvatuksen esihenkilöiden toimesta (Tiimitaiturit-koulutus). MITTARI: Tiimitoiminnan edistyminen Esihenkilöt huolehtivat, että tiimien säännölliset viikkopalaverit ym. säännölliset palaverit mahdollistuvat ja toteutuvat. MITTARIT: Viikkopalavereiden toteutuminen Varhaiskasvatuksen työntekijöiden yhteinen kehittämisspäivä. MITTARI: Toteutuminen Varhaiskasvatuksen työhyvinvoinnin työryhmän säännöllinen toiminta MITTARI: Työryhmän kokoontumisen säännöllisyys	
--	---	--

2 Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.4 Vahvistamme kunnan näkyvyyttä tavoitteellisella viestinnällä ja markkinoinnilla.	Varhaiskasvatus näkyy kunnan somessa positiivisesti, säännöllisesti ja aktiivisesti. MITTARI: Some-viestinnän määrä ja säännöllisyys	

3 Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.4 Kehitämme alueen virkistysalueita ja luontoympäristöjä kestävän matkailun ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi luonnon monimuotoisuutta ja luontoarvoja kunnioittaen.	Luonnollisesti liikkuva Kalliolan päiväkotipiha-hankkeen toteutuminen: MITTARI: Toteutumisen edistyminen	
3.5 Teemme ennakoivaa työtä kestävän ja tasapainoisen kuntatalouden turvaamiseksi.	Varhaiskasvatuksen toimintaa suunnitellaan ennakoivasti ja tietoon perustuen. Lasten määrän, henkilöstötarpeen sekä palvelu- ja tilaverkon kehitystä seurataan jatkuvasti, ja ratkaisuja tehdään pitkäjänteisesti yhteistyössä kunnan eri toimijoiden kanssa. MITTARI: Lautakunnalle tehdyt esitykset ja talouden toteutuminen	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Henkilöstön poissaolot ja sijaispula voivat haastaa toiminnan sujuvuutta, lisätä henkilöstön kuormitusta sekä vaikeuttaa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamista.

Samanaikaiset säästötoimet, toimintatapojen muutokset ja mahdolliset organisaatiomuutokset voivat lisätä epävarmuutta sekä kuormittaa henkilöstöä ja esihenkilöitä muutosprosessien aikana.

Kunnan taloudellinen tilanne ja kasvavat kustannuspaineet voivat rajoittaa palveluiden, henkilöstöresurssien ja toimintaympäristöjen kehittämismahdollisuuksia sekä lisätä tarvetta toiminnan jatkuvaan priorisointiin.

Tehtävän nimi:

Opetus/Alakoulut

Vastuuhenkilöt: alakoulujen rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Alakouluissa toteutetaan tasalaatuisesti opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kyläkouluissa että kirkonkylän kouluissa. Erityisen tuen toteuttamiseksi kaikissa kouluissa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta. Luokkamutoista erityisopetusta järjestetään Beckerin koulussa. Alaluokkien oppilaille tarjotaan iltapäivätoimintaa niissä kouluissa, joissa hakijoita on riittävästi, ja kaikilla kouluilla pyritään järjestämään kerhotoimintaa koulupäivien yhteydessä. Alakoulujen oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea ja hyvinvointia rakentamassa: Yhteisöllisyyttä ja toimivia lähipalveluja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Huolehdimme monialaisella ja ylikunnallisella yhteistyöllä kuntalaisten turvallisesta arjesta, hyvinvoinnin edellytyksistä ja edistämisestä.	Vahvistetaan turvallista koulujen toimintakulttuuria Turvalliset koulut periaatteen mukaisesti, toteutetaan säännöllisiä turvallisuusharjoituksia sekä seurataan oppilaiden hyvinvointia ja koulunkäynnin sujuvuutta. MITTARIT: Oppilas- ja huoltajakyselyt (kouluterveyskysely), poissaolotiedot, kiusaamistapausten lukumäärät ja niiden seuranta, sekä opiskeluhuollon ja monialaisten yhteistyörakenteiden toiminta. Koulujen osallistuminen seudullisiin verkostoihin ja yhteisiin kehittämishankkeisiin. MITTARIT: Osallistumisen määrät ja kehittämishankkeiden määrät	

1.2 Profiloimme kuntaa liikunnallisen elämäntavan edistäjänä ja edelläkävijänä mahdollistamalla monipuolisia liikunta ja vapaa-ajan toimintoja.	Liikunnallista elämäntapaa edistetään tarjoamalla oppilaille monipuolisia mahdollisuuksia liikkumiseen koulupäivän aikana. Toimintaa toteutetaan liikunnallisten välituntien, kerhojen, teemapäivien sekä lähiluontoa hyödyntävän opetuksen avulla. MITTARIT: Oppilaiden osallistumisaste, Oppilaskyselyt (kouluterveyskysely, kouluviihtyvyysskysely), liikunnallisten tapahtumien määrän sekä henkilöstön arvioiden perusteella.	
1.3 Vahvistamme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.	Vahvistetaan oppilaiden osallisuutta tarjoamalla mahdollisuuksia vaikuttaa koulun toimintaan oppilaskunnan sekä koulussa tapahtuvien yhteisten suunnitteluprosessien kautta. Yhteisöllisyyttä tuetaan järjestämällä koko koulun yhteisiä tapahtumia sekä tekemällä yhteistyötä huoltajien, sekä paikallisten seurojen ja yhdistysten kanssa. MITTARI: Tavoitteen toteutumista arvioidaan oppilas- ja huoltajakyselyiden (kouluterveyskysely, TEA-viisari, kouluhyvinvointikysely), osallistujamäärien sekä henkilöstön arvioiden perusteella.	
1.4 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Edistetään jokaisen oppilaan oikeutta oppimiseen tarjoamalla oppimisen ja koulunkäynnin tukea oppilaiden tarpeiden mukaisesti. Kasvun ja oppimisen rauhaa vahvistetaan ylläpitämällä turvallista toimintakulttuuria, tukemalla luokkien työrauhaa sekä puuttumalla kiusaamiseen, häiriötilanteisiin ja oppilaiden ei-toivottuun käyttäytymiseen. MITTARI: Tavoitteen toteutumista arvioidaan oppilas- ja huoltajakyselyillä (kouluterveyskysely), poissaolotietojen, oppimisen tuen toteutumisen sekä henkilöstön arvioiden perusteella.	
1.5 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja tasa-arvoista työyhteisökulttuuria ja huolehdimme tilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta.	Edistetään avointa ja vuorovaikutteista työyhteisökulttuuria, tukemalla henkilöstön osallistumismahdollisuuksia, sekä tekemällä yhteistä kehittämistyötä ja rakentavaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken. MITTARI: Työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskustelut. Poistumisharjoitusten pitäminen ja onnistuminen. Vuosittaiset turvallisuuskävelyt Syksyllä 2027 kouluysiköissä toteutetaan oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset.	

2 Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.1 Olemme yritysten vahva ja aktiivinen kumppani. Kehitämme yritysten sijoittumispalveluja ja tuemme paikallisten yritysten sujuvia omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia sekä panostamme toimivaan infrastruktuuriin.	Tehdään yhteistyötä paikallisten yritysten, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia tutustua paikalliseen elinkeinoelämään, eri ammatteihin ja yrittäjyyteen osana opetusta. MITTARI: Yritysyhteistyön määrän, toteutuneiden vierailujen perusteella.	

3 Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.2 Harjoitamme ratkaisukeskeistä edunvalvontaa mm. joukko- ja tietoliikenteen saavutettavuuden turvaamiseksi.	Huolehditaan siitä, että oppilailla on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua opetukseen asuinpaikasta riippumatta. MITTARI: Tavoitteen toteutumista arvioidaan koulukuljetusten toimivuuden sekä oppilaiden ja huoltajien kokemusten perusteella.	
3.5 Teemme ennakoivaa työtä kestävän ja tasapainoisen kuntatalouden turvaamiseksi.	Pyritään pitkäjänteiseen toiminnan suunnitteluun, varhaiseen oppimisen tuen järjestämiseen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseen. Resursseja kohdennetaan tunnistettujen tarpeiden mukaisesti, ja toimintaa arvioidaan säännöllisesti. MITTARI: Tavoitteen toteutumista arvioidaan talousarvion toteutumisen, työhyvinvointia kuvaavien tunnuslukujen (henkilöstön poissaolot, työhyvinvointikysely ja henkilöstön vaihtuvuus), sekä oppimisen tuen ja oppilashuollon toiminnan perusteella.	
3.6 Edistämme keskusta-alueen ja kylien viihtyisyyttä ja vetovoimaa.	Edistetään keskusta-alueen ja kylien viihtyisyyttä sekä vetovoimaa vahvistamalla yhteisöllisyyttä, tekemällä yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa sekä osallistumalla erilaisiin paikallisiin tapahtumiin. MITTARI: Tavoitteen toteutumista arvioidaan yhteistyötoiminnan, tapahtumien perusteella.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Taloudellisten resurssien riittämättömyys
- Henkilöstön saatavuus ja työhyvinvointi
- Oppilaiden tuen tarpeiden lisääntyminen
- Yhteistyöverkostojen toimivuus
- Toimintaympäristön muutokset

Opetus/Yläkoulu

Vastuuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kankaisten koulussa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 opetussuunnitelman mukaista opetusta. Yleisopetuksen lisäksi Kankaisten koulussa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta sekä luokkamutoista erityisopetusta. Opinto-ohjauksella pyritään löytämään kullekin koulunsa päättävälle nuorelle sopiva jatko-opiskelupaikka toisen asteen koulutuksessa. Kankaisten koulussa järjestetään koulupäivien yhteydessä kerhotoimintaa. Yläkoulun oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea ja hyvinvointia rakentamassa: Yhteisöllisyyttä ja toimivia lähipalveluja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Huolehdimme monialaisella ja ylikunnallisella yhteistyöllä kuntalaisten turvallisesta arjesta, hyvinvoinnin edellytyksistä ja edistämisestä.	Vahvistetaan turvallista koulujen toimintakulttuuria Turvalliset koulut periaatteen mukaisesti, toteutetaan säännöllisiä turvallisuusharjoituksia sekä seurataan oppilaiden hyvinvointia ja koulunkäynnin sujuvuutta. MITTARIT: Oppilas- ja huoltajakyselyt (kouluterveyskysely), poissaolotiedot, kiusaamistapausten lukumäärät ja niiden seuranta, sekä opiskeluhuollon ja monialaisten yhteistyörakenteiden toiminta. Koulujen osallistuminen seudullisiin verkostoihin ja yhteisiin kehittämishankkeisiin. MITTARIT: Osallistumisen määrät ja kehittämishankkeiden määrät	
1.2 Profiloimme kuntaa liikunnallisen elämäntavan edistäjänä ja edelläkävijänä mahdollistamalla monipuolisia liikunta ja vapaa-ajan toimintoja.	Liikunnallista elämäntapaa edistetään tarjoamalla oppilaille monipuolisia mahdollisuuksia liikkumiseen koulupäivän aikana SOME sammuu -hankkeen periaatteiden mukaisesti. Toimintaa toteutetaan liikunnallisten välituntien, kerhojen, teemapäivien sekä lähiluontoa hyödyntävän opetuksen avulla.	

	MITTARIT: Oppilaiden osallistumisaste, Oppilaskyselyt (kouluterveyskysely, kouluviihtyvyysskysely), liikunnallisten tapahtumien määrän.	
1.3 Vahvistamme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.	Vahvistetaan oppilaiden osallisuutta tarjoamalla mahdollisuuksia vaikuttaa koulun toimintaan oppilaskunnan sekä koulussa tapahtuvien yhteisten suunnitteluprosessien kautta. Yhteisöllisyyttä tuetaan järjestämällä koko koulun yhteisiä tapahtumia sekä tekemällä yhteistyötä huoltajien, sekä paikallisten seurojen ja yhdistysten kanssa. MITTARI: Tavoitteen toteutumista arvioidaan oppilas- ja huoltajakyselyiden (kouluterveyskysely, TEA-viisari, kouluhyvinvointikysely), osallistujamäärien perusteella.	
1.4 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Koulun turvallisuussuunnitelman mukaiset opetushenkilöstön käytänteet ja koko koulun harjoitukset vuosisuunnitelman mukaisesti. Kiva-koulu -toimintamallin ja ES turvalliset koulut -toimintamallin mukainen tiedotus oppilaille ja koteihin vanhempainiltojen ja Wilma-tiedotteiden muodossa. MITTARIT Sovittelu-, uhka- ja vaaratilanne raporttien seuranta (Wilma) Kunnan Turva- ja Riski Arvin kirjausten raportit. Oppilas- ja huoltajakyselyillä (kouluterveyskysely), poissaolotietojen, oppimisen tuen toteutumisen sekä henkilöstön arvioiden perusteella.	
1.5 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja tasa-arvoista työyhteisökulttuuria ja huolehdimme tilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta.	Edistetään avointa ja vuorovaikutteista työyhteisökulttuuria, tukemalla henkilöstön osallistumismahdollisuuksia, sekä tekemällä yhteistä kehittämistyötä ja rakentavaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken. MITTARI: Työhyvinvointikyselyt ja kehityskeskustelut. Poistumisharjoitusten pitäminen ja onnistuminen. Vuosittaiset turvallisuuskävelyt. THL:n terveellinen ja turvallinen kouluympäristökierrosten toteutus ja havaittujen puutteiden poistamisen seuranta (Teknisen toimen vuosikorjausraportointi).	

2 Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.1 Olemme yritysten vahva ja aktiivinen kumppani. Kehitämme yritysten sijoittumispalveluja ja tuemme paikallisten yritysten sujuvia omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia sekä panostamme toimivaan infrastruktuuriin.	Oppiaineiden yhteistyö paikallisten yrittäjien kanssa: oppilaanohjaus ja taloustaidot, biologian- fysiikan- ja kemian opetus yritysvierailujen kautta. Yrityskylä toimintamallin jalkauttaminen yläkoululaisille osallistumalla Yrityskylä tapahtumaan. Yritysvierailujen ja yrittäjäkäyntien lukumäärän laskenta toimintasuunnitelmasta. MITTARI: Yritysyhteistyön määrän, toteutuneiden vierailujen perusteella.	
2.4 Vahvistamme kunnan näkyvyyttä tavoitteellisella viestinnällä ja markkinoinnilla.	Kangasniemen kunnan esittelylinkkien liittäminen Erasmus+ yhteistyökoulujemme väliseen viestittelyyn Saksan, Belgian, Italian, Liettuan ja Ruotsin partnerikouluihin. Yläkoulun toiminnan ja näkyvyyden keskittäminen kunnan nettisivuille. MITTARI: Word Press -kävijäseuranta	

3 Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.4 Kehitämme alueen virkistysalueita ja luontoympäristöjä kestävä matkailun ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi luonnon monimuotoisuutta ja luontoarvoja kunnioittaen.	Hyödynnämme koulun alueen lähimaastoja ja virkistysalueita monipuolisesti opetuksessamme ja oppitunneilla. Käyntikerrat kirjautuvat osin liikuntapaikkojen kulunvalvontaan. Toteutumisen seuranta lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Perusopetuksen oppilasmäärän laskun vaikutukset opetuksen järjestämisen resurssiin ja opetushenkilöstön riittävyyteen. Tällä saattaa olla vaikutuksia myös kunnan houkuttelevuuteen työnantajana ja lapsiperheitä houkuttelevana asuinkuntana.

Opetus/Lukio

Vastuuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen lukiossa tarjotaan lukiolain mukaista lukiokoulutusta. Kangasniemen lukio on yleislukio, joka tarjoaa hyvän oppimisympäristön ja mahdollisuuden suorittaa monipuoliset lukio-opinnot kotipaikkakunnalla. Lukiolla on hyvät yhteydet muihin alueen lukioihin ja korkeakouluihin. Lukiossamme tehdään yritysyhteistyötä ja tarjotaan mahdollisuus kansainvälisyystoimintaan. Lukion opiskelijoille on tarjolla erityisopetusta, tukea ja opinto-ohjausta, joka auttaa jokaista opiskelijaa hakeutumaan itselleen sopivalle uralle / jatko-opintopaikkaan. Lukion opiskelijahuolto toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea ja hyvinvointia rakentamassa: Yhteisöllisyyttä ja toimivia lähipalveluja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Huolehdimme monialaisella ja ylikunnallisella yhteistyöllä kuntalaisten turvallisesta arjesta, hyvinvoinnin edellytyksistä ja edistämisestä.		
1.2 Profiloimme kuntaa liikunnallisen elämäntavan edistäjänä ja edelläkävijänä mahdollistamalla monipuolisia liikunta ja vapaa-ajan toimintoja.	Lukion opetustilojen ja piha-alueen hyödyntäminen kuntalaisten tapahtumissa ja hyvinvointitoimissa. Mittari: Asio-järjestelmän raportit tilojen käytöstä	
1.3 Vahvistamme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.		
1.4 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.		
1.5 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja tasa-arvoista työyhteisökuiluttuaria ja huolehdimme tilojen terveellisuudesta ja turvallisuudesta.	THL n vuosittaiset terveys- ja turvallisuuskierrokset opetustiloissa ja piha-alueilla sekä niiden raportointi kunnan turva- ja riski Arviin. Teknisen toimen vuosikorjausraportit.	

2 Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.1 Olemme yritysten vahva ja aktiivinen kumppani. Kehitämme yritysten sijoittumispalveluja ja tuemme paikallisten yritysten sujuvia omistajan- ja sukupolvenvaihdoksia sekä panostamme toimivaan infrastruktuuriin.	Tarjoamme yrittäjyyttä - ja taloustaitojen oppisisältöjä lukiomme paikallisesti valittavissa opintojaksoissa. Yrittäjyysvierailut oppilaanohjauksen tunneilla sekä suunnitteilla oleva Amazing KN Race yrityksissä lukuvuonna 2026–2027. MITTARI: Toteutuminen/tapahtumamäärä lukuvuoden toiminnan arvioinnin yhteydessä	
2.2 Edistämme paikallisiin tuotteisiin ja palveluihin perustuvaa yritystoimintaa	Erasmus+ opiskelijavaihto ja opettajien majoittuminen paikallisiin palveluiden tarjoajien yrityksiin, kuljetukset yhteisille retkille ja paikallisten tuotteiden tarjonta vieraillemme. MITTARI: Erasmus+ raportoinnin yhteydessä	
2.4 Vahvistamme kunnan näkyvyyttä tavoitteellisella viestinnällä ja markkinoinnilla.	Kangasniemen kunta on näkyvästi esillä kaikissa yhteydenottoissamme Erasmus+ kumppanikoulujemme kanssa tehtävässä yhteistyössä. Lukion näkyvyyden ja toimintojen keskittäminen kunnan nettisivuille ja Someen. MITTARI: Word Press kävijämäärät	

3 Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.5 Teemme ennakoivaa työtä kestävän ja tasapainoisen kuntatalouden turvaamiseksi.	Monikulttuuriset Finest Future -opiskelijat ovat olleet jo ennakoiden (syksystä 2023 alkaen) täydentämässä paikallisten opiskelijoidemme lukumäärää ja opetuksen järjestämisen resurssia täydentäen Kangasniemen lukiossa. MITTARI: Ulkopaikkakuntalaisten opiskelijoiden määrä	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Oppilasmäärien laskeminen
- Taloudellisten resurssien riittämättömyys
- Henkilöstön saatavuus ja työhyvinvointi
- Yhteistyöverkostojen toimivuus

Tehtävän nimi:

VAPAA-AIKA

Vastuhenkilöt: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vapaa-aikatoimi käsittää kirjastotoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen.

Kirjasto tuottaa kuntalaisille monipuolisia kirjastopalveluita. Kirjaston toiminta on monipuolista ja eri ikäryhmiä osallistavaa. Kirjasto mahdollistaa myös omatoimikäytön. Kirjaston hanketoiminnalla pyritään systemaattisesti edistämään paikkakuntalaisten monipuolista lukuharrastusta ja monipuolistamaan kirjaston toimintaa kattaen kaikki ikä- ja käyttäjäryhmät.

Kulttuuritoimi huolehtii, että kunnassa on tarjolla monipuolista kulttuuritarjontaa sekä kulttuurin harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille uuden kuntastrategia mukaisesti, jossa kulttuuri nähdään osana laajempaa hyvinvointi- ja asumisviihtyvyysskokonaisuutta.

Nuorisotoimi tarjoaa kunnan nuorille monipuolista ohjattua toimintaa. Tavoitteena on tavoittaa paikkakunnan nuoret ja ohjata heitä harrastusten ja toiminnan pariin sekä tehdä päihteidenvastaista työtä. Nuorisotoimeen kuuluvat myös etsivä nuorisotyö, jonka tehtävänä on löytää ja ohjata syrjäytymisvaarassa olevia nuoria opiskelemaan sekä auttaa heitä työllistymään ja löytämään oman urapolkunsu. Etsivä nuorisotyö on toteutettu osaltaan hankkeen avulla.

Liikuntapalveluiden keskeinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ylläpitämällä turvallisia ja hyviä liikuntapaikkoja sekä tarjoamalla ohjattua opastusta liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Liikuntatoimi järjestää lapsille ja nuorille suunnattua ohjattua toimintaa leirien ja retkien muodossa. Hanketoiminnalla pyritään saamaan käyntiin hankkeita, jotka saavat aikaan ohjattua käytännön toimintaa. Toiminnan näkökulma on ennen kaikkea ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin kehittämisessä, unohtamatta kilpaurheiluun tähtäävää toimintaa.

1 Turvallista arkea ja hyvinvointia rakentamassa: Yhteisöllisyyttä ja toimivia lähipalveluja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
1.1 Huolehdimme monialaisella ja ylikunnallisella yhteistyöllä kuntalaisten turvallisesta arjesta, hyvinvoinnin edellytyksistä ja edistämisestä.	Osallistuminen maakunnallisiin työryhmiin (liikuntaneuvonta, HSM, Hyvän arjen avaimet, Vireä Perhe, pienten kuntien liikuntavastaavat, muu yhteydenpito ympäryskuntien kanssa. Nuorisotoimi: Osallistumme alueellisiin / maakunnallisiin työryhmiin ja yhteishankkeisiin. Kirjasto: Osallistumme alueellisiin ja valtakunnallisiin kehittämistyöryhmiin MITTARI: Kyllä/ei/määrät Hyvinvointi: Osallistumme maakunnalliseen hyvinvointityö- ja EPT-ryhmä. MITTARI: Kyllä/ei/määrät	
1.2 Profiloimme kuntaa liikunnallisen elämäntavan edistäjänä ja edelläkävijänä mahdollistamalla monipuolisia liikunta ja vapaa-ajan toimintoja.	LKL-toiminta, yläkoulun liikuntavälitunnit, liikuntasihteerin ohjatut ryhmät, liikuntaneuvonta, koululaisten liikuntatapahtumat, liikuntapaikkojen tiedot ajan tasalla, HSM-hanketoiminta. MITTARI: toimintaan osallistuneiden määrä, liikuntapaikoilla kävijöiden määrä Nuorisotoimi: Tarjoamme nuorilähtöistä matalankynnyksen liikuntaa. MITTARI: Osallistujamäärät Kirjasto jakaa yläkoulun arkea päivittäin toiminnallisten välituntien osalta. MITTARI: Toiminnallisten välituntien määrät	
1.3 Vahvistamme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.	Urheiluseuratapaamiset (1–2 krt / v). Nuorisotoimi: Järjestämme retkiä ja tapahtumia. Nuoriniemi Piknik, huvipuistoreissu ja laskettelureissu. MITTARI: Toteutuneet tapahtumat ja niiden osallistujamäärät Kirjasto ja kulttuuri: Järjestämme monipuolisia kulttuuritapahtumia sekä avoimia keskustelutilaisuuksia. MITTARI: Tapahtumien määrä/kävijämäärät	
1.4 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Nuorisotoimi: Tuemme koulunuorisotyöllä osallisuutta kouluviihtyvyyttä ja turvallista kouluympäristöä. MITTARI: Kouluterveyskysely	

	Kirjasto ja kulttuuri: Varmistamme, että kaikilla on tasapuolinen mahdollisuus lukemiseen, sivistykseen ja kulttuuriin. MITTARI: Oppituntien ja luokkien kirjastokäyntien määrät	
1.5 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja tasa-arvoista työyhteisökulttuuria ja huolehdimme tilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta.	Liikuntapaikkojen kunnossapito yhdessä teknisen toimen kanssa. Liikuntatoimella tässä ns. tarkastajan / tarkastelijan rooli ja tekninen toimi suorittaa huolto / korjaustoimenpiteet. MITTARI: -liikuntapaikkojen turvallisuuteen liittyvien ja tietoon tulleiden tapaturmien määrä. Nuorisotoimi: Käytämme turvallisen tilan periaatteita työyhteisössämme ja nuorisotilalla. MITTARI: Päivitämme turvallisuussuunnitelmaa ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Kirjasto: Kirjasto on kaikille avoin ja toimintaperiaatteisiin kuuluu tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Huolehdimme kirjastotilan viihtyisyydestä ja turvallisuudesta.	

2 Toimeentuloa ja yrittäjyyttä elinvoimaisessa maaseutukunnassa

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
2.2 Edistämme paikallisiin tuotteisiin ja palveluihin perustuvaa yritystoimintaa	Liikuntatoimessa pyritään ottamaan huomioon tuotteiden ja toiminnantarjoajan paikallisuus MITTARI: Paikallisten yritysten ja yrittäjien käytön määrä Kirjasto: Teemme yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa. MITTARI: Kyllä/ei	
2.3 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden, etätyön ja vapaa-ajan asumisen sekä matkailun mahdollistamiseksi. Edistämme matkailutoimijoiden yhteistyötä.	Kirjasto: Mahdollistetaan kirjaston tiloissa lyhytaikainen etätyö. MITTARI: Kyllä/ei/määrä	
2.4 Vahvistamme kunnan näkyvyyttä tavoitteellisella viestinnällä ja markkinoinnilla.	Pyrimme pitämään tiedot ajantasaisina ja tuomme liikuntapaikkoja esille kunnan toiminnassa (LKL, koululaistapahtumat, HSM, ohjausryhmät jne.) Nuorisotoimi: Viestimme aktiivisesti nuorisotoimen palveluista verkossa. MITTARIT: Kuntalaispalaute Viestinnän määrä Kirjasto ja kulttuuri: Viestimme monikanavaisesti tapahtumista ja toiminnastamme. MITTARI: Kyllä/ei	

3 Kestävä kunta ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen
3.4 Kehitämme alueen virkistysalueita ja luontoympäristöjä kestävän matkailun ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi luonnon monimuotoisuutta ja luontoarvoja kunnioittaen.	Liikunta- ja tekninen toimi pyrkii yhteistyössä kehittämään kunnan aktiviteetteja sekä toimintoja. MITTARI: Tehdyt toimenpiteet	
3.5 Teemme ennakoivaa työtä kestävän ja tasapainoisen kuntatalouden turvaamiseksi.	Liikuntatoimi pyrkii ennakoivasti pitämään kaluston toimintakuntoisena ja varautumaan hankintoihin ja korjauskuluihin ennakoivasti MITTARI: Talouden toteutuminen	
3.6 Edistämme keskusta-alueen ja kylien viihtyisyyttä ja vetovoimaa.	Liikuntatoimi yhdessä teknisen toimen kanssa huolehtii liikuntapaikkojen kunnossapidosta sekä väline- ja kalustohankinnoista / investoinneista. MITTARI: Tyytyväisyyskyselyt ja harrastusmäärät Nuorisotoimi: Järjestämme retkiä ja tapahtumia kuntalaisille MITTARI: Retkien ja tapahtumien määrä sekä osallistujamäärät Kirjasto ja kulttuuri: Kirjastopalvelujen saavutettavuus. MITTARI: Aukioloajat/palveluajat	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

- Taloudellisten resurssien riittämättömyys
- Henkilöstön saatavuus ja työhyvinvointi